

Schoolwerkplan

visie, organisatie, evaluatie en leerlingbegeleiding (zorg)

Inhoudsopgave

1. Pedagogisch project.....	1
1.1. Wie zijn we?	1
1.2. Onze missie.....	1
1.3. Onze visie	2
2. Schoolorganisatie en schoolfunctioneren.....	3
2.1. Criteria met betrekking tot het aanwenden van het lestijdenpakket	3
2.2. Criteria met betrekking tot de indeling in leerlingengroepen.	3
2.3. Samenwerkingsvormen met andere scholen	4
3. Pedagogische didactische aspecten.....	5
3.1. Wijze van evaluatie en rapportering	5
3.2. Leerlingenbegeleiding.....	6

1. Pedagogisch project

1.1. Wie zijn we?

WIGO is een gemeentelijke school.

Het gemeentebestuur van Essen is inrichtende macht.
De school volgt de leerplannen van het officieel gesubsidieerd onderwijs: OVSG (Onderwijssecretariaat van de Steden en Gemeenten van de Vlaamse Gemeenschap vzw). Die leerplannen steunen op de ontwikkelingsdoelen en eindtermen van de Vlaamse overheid.

WIGO is een basisschool, wat betekent dat we zowel kleuteronderwijs als lager onderwijs organiseren.

De volledige naam van de school is : Gemeentelijke Basisschool WIGO.

WIGO is een letterwoord afkomstig van **W**ildert **G**emeentelijk **O**nderwijs. Samen met de gemeentelijke basis- en lagere scholen van Kalmthout en Wuustwezel vormt WIGO de "Scholengemeenschap Grens".

*Gemeentelijke
basisschool*

Essen-Wildert

*kleuter- en lager
onderwijs*

*Scholen-
gemeenschap
Grens*

1.2. Onze missie

Openheid

We respecteren ieders overtuiging, afkomst, geslacht en nationaliteit.

Deel van een democratische samenleving

We erkennen de verscheidenheid van waarden en overtuigingen binnen een samenleving en zien dat als een verrijking voor de hele schoolgemeenschap.

We leren de kinderen op een respectvolle manier met elkaar omgaan zodat ze opgroeien tot volwaardige deelnemers aan een democratische maatschappij waar verschillende culturen en

sociale groepen samen leven.

We hebben aandacht voor het mondiale en multiculturele gemeenschapsleven.

De school heeft een maatschappelijke functie in de plaatselijke gemeenschap. We onderhouden contacten, overleg en samenwerking met plaatselijke instanties, organisaties, verenigingen,...

*iedereen welkom als deel
van de samenleving*

respect voor iedereen

respect voor de omgeving

gelijke kansen

*ontwikkeling van de
totale persoonlijkheid*

Respect

De school hecht belang aan het respect voor de eigenheid van ieder mens.

We respecteren de universele verklaring van de rechten van de mens en van het kind. Er is geen plaats voor vooroordelen en discriminatie.

De school toont en vraagt respect voor personen, materialen en milieu (leefomgeving).

Gelijke kansen

Kinderen krijgen gelijke ontwikkelingskansen, volgens hun eigen mogelijkheden.

De school komt op voor kansarme kinderen en probeert de gevolgen van sociale ongelijkheid om te buigen.

Totale persoon

Er is aandacht voor een harmonische persoonlijkheidsontwikkeling.

Zowel kennisverwerving, attitudevorming, als lichamelijke en muzische vorming komen aan bod.

Naast belangrijke sociale aspecten zoals samenwerking en samenspel, solidariteit en hulp bieden, hebben we oog voor het meer individualistische aspect van het "zich-goed-voelen met zichzelf en met de anderen".

Kinderen worden gestimuleerd in hun ontwikkeling, zelfredzaamheid en weerbaarheid.

1.3. Onze visie

In een degelijk pedagogisch klimaat, met aandacht voor onderwijzen en opvoeden, een aangename leef- en werkcultuur en een samenlevingsmodel dat als voorbeeld kan staan, moeten alle kinderen zoveel mogelijk basiscompetenties te kunnen verwerven.

Persoonlijke ontwikkeling

Elk kind moet gerespecteerd en gewaardeerd worden voor zijn eigenheid.

Gelijke kansen moeten voor elk kind de mogelijkheid bieden tot een totale persoonlijkheidsontwikkeling,

rekening houdend met de ontwikkelingsmogelijkheden, de noden en de sterktes van elk kind.

Binnen een zorgende, actieve leeromgeving moeten kinderen zich in een continue lijn kunnen ontwikkelen.

Een kind moet zich bewust kunnen worden van z'n eigen mogelijkheden.
Zelfkennis, zelfvertrouwen en een positief zelfbeeld, dragen bij tot een positieve ontwikkeling van een eigen persoonlijkheid.

Zelfsturing en initiatief (kunnen en durven) nemen, dragen bij tot zelfstandig functioneren.
Een onderzoekende, probleemoplossende houding maakt van kinderen creatieve personen die zelfredzaam zijn en die op hun beurt een bijdrage kunnen leveren aan de maatschappij.

De vrije keuze van de cursus godsdienst of niet-confessionele zedenleer is gewaarborgd.
Levensbeschouwelijke vakken komen als dusdanig enkel aan bod in de lagere school.

Maatschappelijk functioneren

Om te kunnen functioneren in een steeds veranderende maatschappij dienen kinderen, zowel nu als later, over heel wat vaardigheden te beschikken.

Sociale vaardigheden, zoals samenwerken en communiceren, dienen aangebracht en geoefend te worden.

Openstaan voor diversiteit helpt de ander te begrijpen en te respecteren.

De verantwoordelijkheid die ieder mens heeft t.o.v. zichzelf, de anderen en het milieu (omgeving, natuur,...) vereist een respectvolle houding.

Alles wat we doen past binnen het pedagogisch project.

Iedereen die deel uitmaakt van de school, iedereen die met de school werkt, wordt verondersteld het pedagogisch project te respecteren.

2. Schoolorganisatie en schoolfunctioneren

2.1. Criteria met betrekking tot het aanwenden van het lestijdenpakket

Het lestijdenpakket voor een schooljaar wordt bepaald door het aantal ingeschreven kinderen op 1 februari, voorafgaand aan het schooljaar.

A. KLEUTERSCHOOL

- Het totale pakket wordt benut voor het bepalen van het aantal kleutergroepen
- Een deel van het lestijdenpakket wordt voorzien om de zorgcoördinatie gedeeltelijk aan te vullen.
- De overblijvende lestijden (= rest van de deling) worden aangewend voor een ondersteunende opdrachten. Al naargelang de omstandigheden kan deze opdracht bestaan uit:
  - binnenklasdifferentiatie;
  - ondersteuning van de titularis bij specifieke activiteiten, zoals observatie en evaluatie;
  - kindvrij maken van de titularis om overleg mogelijk te maken;
  - hulp bieden, remediëren, bijsturen, ... van individuele of kleine groepjes kleuters
  - zorg
  - ...

A. LAGERE SCHOOL

- De verdeling van het lestijdenpakket gebeurt op basis van volgende criteria (opgesteld in volgorde van prioriteit):
  - Voor de cursussen godsdienst en niet-confessionele zedenleer worden bijzondere leermeesters aangesteld.
  - Per leerlingengroep worden minimum 1,5 lestijden voorzien voor de bijzondere leermeester lichamelijke opvoeding.
  - Vervolgens worden, afhankelijk van de school- en / of klasgrootte en afhankelijk van de samenstelling van de klasgroepen, uren gebruikt om voldoende zorgcoördinatie te voorzien (gedeeltelijke aanvulling).
  - Het nog beschikbare pakket wordt voorbehouden voor de indeling van de leerlingengroepen.
  - Mogelijke restlestijden worden, in overleg met het team, ingevuld voor zorg of

- ter ondersteuning van de klaswerking.

2.2. Criteria met betrekking tot de indeling in leerlingengroepen.

A. KLEUTERSCHOOL

Voor de indeling in leerlingengroepen maken we onderscheid tussen de 2,5- en 3-jarigen en de 4- en 5-jarigen.

- 2,5- en 3-jarigen

Gezien de specifieke opvang wordt geopteerd om de nieuwe 2,5- of 3-jarige kleuters zoveel mogelijk in een aparte groep te begeleiden.

In regel worden 3-jarige kleuters verdeeld over 2 min of meer even grote groepen. De samenstelling is evenwel heterogeen voor wat betreft de feitelijke leeftijd, het geslacht, de sociale achtergrond, het ontwikkelingsniveau, ...

Gezien op andere instapmomenten dan 1 september kleuters kunnen bijkomen, is het mogelijk dat bij het bovenstaande kleuters worden verschoven van de ene groep naar een andere.

Afhankelijk van de concrete situatie m.b.t. aantal kleuters op bepaalde momenten in het schooljaar wordt geopteerd voor andere indelingen (bvb. klassen met 2,5- én 3-jarigen).

- 4- en 5-jarigen

Deze kleuters worden in min of meer even grote groepen ingedeeld, weliswaar rekening houdend met de kalenderleeftijd. Indien de groeps grootte dit niet toelaat, vervalt het criterium van de kalenderleeftijd.

De samenstelling is evenwel heterogeen voor wat betreft de feitelijke leeftijd, het geslacht, de sociale achtergrond, het ontwikkelingsniveau, ...

B. LAGERE SCHOOL

- Voor de meeste lessen en activiteiten gebeurt de groepsindeling op basis van de kalenderleeftijd van de leerlingen (uitgezonderd zittenblijvers en leerlingen die vooruit zijn).
- Bij grote groepen leerlingen met dezelfde leeftijd worden 2 of 3 (...) parallelgroepen ingericht. Deze parallelgroepen worden heterogeen samengesteld bij de overgang naar een volgende klas, rekening houdend met:
  - een (min of meer) evenredige verdeling jongens / meisjes;
  - het ontwikkelingsniveau van de kinderen, vastgesteld a.d.h.v. kindvolgsystemen, observaties,... zowel op cognitief als op sociaal-emotioneel gebied. Leerlingen die opteren voor niet-confessionele zedenleer of voor een andere dan katholieke godsdienst, worden mogelijks om organisatorische redenen bij elkaar in de klasgroep geplaatst, afhankelijk van het aantal en leeftijd van deze leerlingen.
- Over de parallelgroepen heen kunnen klasoverstijgende activiteiten of lessen plaats vinden waarbij:
  - Op basis van een behaald niveau wordt gewerkt ; bvb. bij lezen, bij zwemmen, bij het differentiëren (vorderingsgroepen),...
  - Toevallige, meer passende groeiperingsvormen worden gehanteerd o.a. bij vervangingen van titularissen (ziekte, nascholing, ...), bij occasionele gebeurtenissen (vieringen, sportmanifestaties, integratieactiviteiten kleuterschool – lagere school).
- Zittenblijvers en nieuwkomers worden in een bepaalde groep geplaatst, na overleg met de ouders en de huidige titularissen.

2.3. Samenwerkingsvormen met andere scholen.

- De school maakt deel uit van "Scholengemeenschap Grens" waarin de gemeentelijke basis- en lagere scholen uit Essen, Kalmthout en Wuustwezel verenigd zijn.
- Er is een samenwerking met het Leersteuncentrum GO!Antwerpen waarbij de school voor leerlingen met een GC- verslag en leerlingen met een IAC- verslag ondersteuning krijgt vanuit het Buitengewoon basisonderwijs.
- Er bestaat een scholenband met Primer Scool Mooi Uitsig, Zuid-Afrika.

3. Pedagogische didactische aspecten

3.1. Wijze van evaluatie en rapportering.

Evaluatie

A. KLEUTERSCHOOL

Aan de hand van zowel toevallige als van gerichte observaties (observatielijsten) en van kindvolgsystemen worden de vorderingen van de kleuters geëvalueerd op de verschillende ontwikkelingsdomeinen en op het sociaal-emotioneel vlak.

B. LAGERE SCHOOL

De functie van evaluatie is drieërlei, namelijk:

1. Op leerlingniveau: kunnen vaststellen of de leerling de beoogde doelstellingen bereikt, alsook kunnen constateren van zijn individuele vorderingen. Dit alles met het oog op remediëring, indien nodig.
2. Op klasniveau: kunnen constateren waar de resultaten van de leerlingen zich bevinden t.o.v. een klasgemiddelde, een mediaan of een landelijk gemiddelde, met het oog op het bijsturen van het aanbod en in functie van differentiatie.
3. Op schoolniveau: kunnen constateren waar de globale klas- of schoolresultaten zich bevinden t.o.v. een regionale of landelijke norm, alsook kunnen vaststellen of het onderricht op één of meerdere leergebieden voldoende voorbereidt voor de doorstroming van de leerlingen naar het voortgezet onderwijs. Dit met het oog op het bijsturen van het programma en het didactisch handelen.

Het bovenstaande kan worden gerealiseerd via allerlei observaties en toetsen zoals:

1. een leerlingvolgsysteem;
2. periodieke toetsen na een thema, een project, een hoofdstuk, een bepaalde periode
3. overhoringen na een kleine leerstofhoeveelheid;
4. interscolaire toetsen bv. Vlaamse toetsen, paralleltoetsen, OVSG-toets 6de leerjaar, Igean-toets.

Dit alles kan mondeling of schriftelijk, en omvat naast kennisinhouden ook vaardigheden en attitudes.

Zowel het product als het proces worden geanalyseerd en in bijzondere gevallen kan ook gedifferentieerd geëvalueerd worden.

Rapportering

-Rapportering gebeurt occasioneel of gepland. We denken hierbij aan toevallige gesprekken, overgangsbesprekingen, oudercontacten, maar ook aan schriftelijke mededelingen via briefjes of klasagenda en aan een periodiek rapport voor de lagere school.

-De bedoeling blijft allerlei informatie over de leerlingen door te geven aan de kinderen zelf, aan de ouders, de collega's, de directie, de externen (C.L.B.-medewerkers, netwerkondersteuners...), ... Deze informatie beperkt zich niet tot uitsluitend kennisinhouden, vaardigheden en attitudes, maar ook adviezen in functie van aanpak, hulpverlening, studiemogelijkheden, ...

-Het periodiek rapport is het middel bij uitstek in de lagere school om ouders te informeren over de evolutie en de vorderingen van de leerlingen, zowel over de verschillende leergebieden als attitudes.

Het wordt 3 keer per jaar meegegeven. De leergebieden worden cijfermatig beoordeeld, terwijl de leer- en levenshoudingen verbaal worden gerapporteerd.

In het eerste en tweede leerjaar wordt enkel met niveaus gerapporteerd, niet met cijfers. In het eerste leerjaar is de eerste rapportering mondeling, tijdens een oudercontact.

De rapportweergave is uniform opgesteld doorheen de hele school, zij het met specifieke aanpassingen per graad / klas.

-De observatielijsten, de grafieken, tabellen en klasoverzichten van kindvolgsystemen, de verslaggeving van team- en overgangsbesprekingen worden bewaard in een dossier en worden jaarlijks doorgegeven naar de hogere klas.

3.2. Leerlingenbegeleiding

3.2.1 Doel van de leerlingenbegeleiding

Kwaliteitsvolle leerlingenbegeleiding bevordert de totale ontwikkeling van alle leerlingen, verhoogt hun welbevinden, voorkomt vroegtijdig schoolverlaten en creëert meer gelijke onderwijskansen.

Op die manier draagt het bij tot het functioneren van de leerling in de schoolse én maatschappelijke context.

(uit Decreet leerlingenbegeleiding, 2018)

Ons beleid op leerlingenbegeleiding beantwoordt aan volgende principes:

- het belang van elke leerling staat centraal,
- het komt participatief tot stand en is gedragen door het hele schoolteam,
- het is doelgericht, systematisch, planmatig en transparant,
- het wordt discreet uitgevoerd,
- er wordt verduidelijkt wie welke taak opneemt in de

leerlingenbegeleiding. Het beleid op leerlingenbegeleiding situeert zich op

drie niveaus:

- het begeleiden van de leerlingen
- het ondersteunen van het zorgzaam handelen van het onderwijzend personeel
- de coördinatie van alle leerlingenbegeleidingsinitiatieven op niveau van de school

Ons beleid op leerlingenbegeleiding is afgestemd op het pedagogisch project, de lokale context en noden van de leerlingenpopulatie.

3.2.2 Visie op zorg

Vanuit ons pedagogisch project gaan we zorgzaam om met de ontwikkeling van elk kind, op alle gebieden.

Ons basisaanbod is gericht op de ondersteuning van de ontwikkeling van alle kinderen, rekening houdend met hun eigenheid en hun talenten.

Door begeleiding te bieden en in te spelen op de ondersteuningsbehoeften groeit het kind, groeit het geloof in z'n eigen kunnen, zodat het z'n eigen ontwikkelingsproces mee in handen kan nemen.

Het basisaanbod werkt preventief op de noden van de kinderen.

Kinderen die het nodig hebben worden specifiek begeleid en ondersteund. Dit komt kinderen toe die het wat moeilijker hebben, maar ook zij de extra aanbod nodig hebben.

Zorgend omgaan is een opdracht voor iedereen die betrokken is bij de ontwikkeling van elk kind. In onderlinge samenwerking en overleg wordt getracht de ontwikkeling optimaal te ondersteunen, rekening houdend met de noden, de mogelijkheden, de draagkracht en het welbevinden van eenieder, en niet in het minst die van het kind.

Elke zorgstap in het ontwikkelings-/leertraject van elk kind moet genomen worden vanuit een handelingsgericht zorgdenken:

'Wat heeft dit kind op dit moment in deze situatie (klas, school, leerkracht, gezin) nodig?'

'Hoe kunnen we de begeleiding afstemmen op elkaar?' Interactie kind – school – ouders – medeleerlingen.

'De specifieke rol van de leerkracht'

'Aandacht voor de positieve inbreng van alle betrokkenen.'

'Constructieve samenwerking met alle betrokkenen'

'Doelgericht werken'

'Werken op een transparante wijze, stapsgewijs en met duidelijke afspraken'

3.2.3 Gelijke onderwijskansen

Uitgaande van het pedagogisch project van de school bieden we aan alle kinderen de kans deel te nemen aan het onderwijsproject van WIGO.

De school genereert SES-lestijden uit de leerlingkenmerken zoals vastgelegd door de decretale overheid. De school richt haar SES-lestijden in, geïntegreerd in het totale onderwijs- en zorgaanbod.

De school wil de gelijke onderwijskansen benadrukken door:

- een open houding aan te nemen ten overstaan van alle leerlingen en hun achtergrond,
- overzichtelijke info aan te bieden,
- de toegang tot de school laagdrempelig te houden (directie, leerkrachten en zorgcoördinatoren zijn gemakkelijk bereikbaar en aanspreekbaar),
- vanuit diversiteit op zoek te gaan naar specifieke noden (op alle gebieden),
- de kosten voor onderwijs laag en transparant te houden
- afspraken mogelijk te maken rond planmatig afbetalen van de schoolkosten
- ouderbetrokkenheid te verhogen
- indien nodig de communicatie in aangepaste taal te voorzien of beroep te doen op tolken
- ouders te ondersteunen bij hun hulpvragen
- ouders te betrekken bij schoolactiviteiten
- contactmogelijkheden met de oudervereniging te optimaliseren
- zo ruim mogelijk zorguren te organiseren (rekening houdend met de organisatie van de

klasgroepen), Voor leerbedreigde kinderen voorzien we de werking binnen het zorgcontinuüm.

Voor leerlingen met een fysieke handicap tonen we in de eerste plaats begrip en gaan we op zoek naar voorzieningen en maatregelen die kunnen getroffen worden om de toegang tot de school en de deelname aan het schoolleven maximaal mogelijk te maken.

De mogelijkheden voor externe ondersteuning worden nagegaan.

3.2.4 Zorgcontinuüm: de zorgpiramide.

Het zorgcontinuüm is een opeenvolging van fasen die we terugvinden in de organisatie van zorg in onze school. De 4 fasen geven aan in welke mate ondersteuning wordt geboden: brede basiszorg, verhoogde zorg, uitbreiding van zorg of individueel aangepast curriculum

De voorstelling in onderstaande driehoek maakt het doorlopen van het zorgcontinuüm (van onder naar boven) duidelijk:

onderaan is de zorg zeer breed en bedoeld voor alle kinderen;

meer naar boven toe wordt de zorg specifiek.

Ook het aantal kinderen dat de specifieke zorg geniet wordt kleiner.

De overgang van de ene fase naar de andere is niet strikt uit te drukken, vandaar de stippellijn. De

zorginitiatieven lopen in elkaar over, afhankelijk van het kind en bouwen steeds verder op de vorige

fase.

Fase 0: brede basiszorg

Door het bieden van een krachtige leeromgeving geven we de nodige ondersteuning aan alle kinderen. De klasleerkracht staat hiervoor garant en doet een onderwijsaanbod dat van bij de start beantwoordt aan diverse noden en achtergronden van de kinderen.

klasintern,
basiszorg en preventieve zorgwerking
zorginitiatieven genomen op klas- en

kindniveau,
door de klasleerkracht, (parallel)collega, zorgteam, ondersteund door de schoolwerking

Fase 1: verhoogde zorg

Wanneer de zorgbrede aanpak in de klas niet volstaat, wanneer de leerkracht een zorgvraag heeft, wanneer de leerling specifieke ondersteuning nodig heeft, ... wordt het zorgaanbod verhoogd. In overleg met de zorgcoördinator kunnen specifieke maatregelen genomen worden om de aansluiting met het klasprogramma te behouden. Dit kan door het toekennen van specifiekere begeleiding, hulpmiddelen of andere ondersteunende initiatieven.

klasintern, in overleg met de zorgcoördinator/ zorgteam
individuele ondersteuning,

Teamoverleg, overleg met het kind, ouders worden op de hoogte gebracht bij nemen van langdurige zorginitiatieven.
De school houdt de regie betreffende de begeleiding.

Fase 2: uitbreiding van zorg

Voor een aantal leerlingen volstaan de basiszorg en de verhoogde zorg niet. Voor hen voorzien we een uitbreiding van zorg.
In deze fase wordt de expertise van de school uitgebreid met de ondersteuning door externen.

In overleg met zorgcoördinator.
CLB neemt de regie in handen, de betrokkenheid van de ouders is uitgesproken aanwezig.
Mogelijke inschakeling van het ondersteuningsteam en/of andere externen.

Fase 3: IAC (Individueel Aangepast Curriculum) "Aangepast programma"

Heel uitzonderlijk zijn de zorggrenzen bereikt en behalen we niet het gewenste effect.
De leerling functioneert niet beter, voelt zich nog helemaal niet goed op school, de ontwikkeling verloopt niet zoals het hoort.
De aanbod en de mogelijkheden van de school kunnen geen antwoord bieden aan de noden van het kind.

De leerling krijgt een aangepast traject, waarbij een specifiek programma wordt voorzien dat mogelijk maakt dat bepaalde zaken uit het opgelegde programma geschrapt worden.
Het IAC vereist een overstap naar een andere school met aangepast aanbod (bv. buitengewoon onderwijs) of er wordt een IAC opgestart in de onze school. Uiteraard is hieraan voorafgaand het hele zorgtraject doorlopen en is dit geen onverwachte beslissing.
We gaan hierbij samen op weg: ouders, kind, leerkracht, zorgteam, directie, CLB en mogelijks andere externen.

3.2.5 Begeleidingsdomeinen

Ons beleid op leerlingenbegeleiding vormt een geheel van preventieve en begeleidende maatregelen binnen 4 begeleidingsdomeinen.

Onderwijsloopbaan

Begeleiding van de onderwijsloopbaan is een continu leer- en ontwikkelingsproces dat start vanaf de kleuterschool. Begeleiding binnen dit domein heeft tot doel elke leerling te ondersteunen om voldoende zelfkennis te ontwikkelen en om adequate keuzes te leren maken op school en daarbuiten. Het is belangrijk dat de leerling inzicht verwerft in zijn/haar interesses, zelfbeeld, motivatie, studievaardigheden en competenties en zich realiseert wat de consequenties zijn van zijn/haar keuzes. De leerling neemt hierbij ook zelf een belangrijke actieve rol op als architect van zijn/haar onderwijsloopbaan. Specifieke begeleiding is voorzien bij de overstap tussen verschillende onderwijsniveaus (kleuterlagere school/ lagere school- secundair) en de overgang naar een andere klasgroep (nieuw

schooljaar/versnellen/zittenblijven).

Leren en studeren

In dit domein leggen we de focus op de ondersteuning en ontwikkeling van het leerproces. Dit laatste indien nodig op maat van de leerling om zo het leerproces te versterken. Dit begeleidingsdomein gaat ruimer dan enkel inzetten op leer- en studeervaardigheden en het leren leren.

Het gaat ook over de expertise van leerkrachten, leerstrategieën, leervoorkeuren en metacognitieve vaardigheden van de leerlingen.

Hier zijn heel wat maatregelen mogelijk: stimuleren, remediëren, differentiëren, compenseren, dispensereren,... zowel als individuele leerkracht maar ook als team.

Psychisch en sociaal functioneren

Het begeleidingsdomein psychisch en sociaal functioneren heeft tot doel het welbevinden van de leerling te bewaken, te beschermen en te bevorderen waardoor de leerling tot leren kan komen en zich kan ontwikkelen tot een veerkrachtige volwassene.

Dit vertaalt zich in een krachtige leeromgeving binnen een veilig, warm, uitdagend en verbindend schoolklimaat. Het psychisch en sociaal functioneren van leerlingen kan bedreigd worden in onder andere volgende gevallen: pesten, gedragsproblemen, emotionele problemen (faalangst, angst, depressie), problemen op het vlak van sociale vaardigheden, psychiatrische problemen, verwerkingsproblemen (verliesverwerking, rouw, verwerking handicap), mishandeling, verwaarlozing, enzovoort.

Preventieve gezondheidszorg

In het begeleidingsdomein preventieve gezondheidszorg wordt de gezondheid, groei en ontwikkeling van leerlingen opgevolgd via systematische contactmomenten op het CLB. Hierbij worden risicofactoren, signalen en symptomen van gezondheids- en ontwikkelingsproblemen gedetecteerd. Tijdens het systematisch contact kunnen signalen worden opgevangen of problemen worden vastgesteld met betrekking tot de andere begeleidingsdomeinen of een combinatie ervan.

We ondersteunen de organisatie van de systematische contactmomenten met het centrum voor leerlingenbegeleiding en aan de organisatie van de vaccinaties en de uitvoering van de profylactische maatregelen die het centrum voor leerlingenbegeleiding neemt om de verspreiding van besmettelijke ziekten tegen te gaan.

Ook binnen de school doen we aan preventieve gezondheidszorg. Het nastreven van de eindtermen en het gezondheidsbeleid van de school dragen hier toe bij.

3.2.6 Interne actoren binnen de zorgwerking

De leerling

Kinderen worden op hun niveau betrokken in het begeleidingsproces. Zij kunnen, bewust of onbewust, aangeven welke begeleidingsnoden zij hebben. De school is alert voor de signalen die ze geven en neemt deze ter harte. Waar mogelijk wordt met de kinderen in gesprek gegaan. Ook hun draagkracht en mogelijkheden zijn van invloed op de trajectbepaling.

De ouders

De school maakt werk van een doeltreffend inschrijvingsbeleid door enerzijds informatieverstrekking en anderzijds een intakegesprek over het kind.

Ouders hebben recht op correcte en transparante info met betrekking tot hun kind. Hiertoe worden systematische contactmomenten voorzien en meer specifiek indien dit noodzakelijk is. De ouders worden hiertoe uitgenodigd, terwijl zij ook zelf hiertoe initiatief kunnen nemen.

De school respecteert de ouders als ervaringsdeskundigen. Van de ouders wordt verwacht dat ze de

onderwijsdeskundigheid van de school erkennen.

De ouders worden betrokken bij de leerlingbegeleiding waarbij hun betrokkenheid stijgt naarmate de fases van het zorgcontinuüm doorlopen worden.

Ook ouders staan in voor de begeleiding van hun kind. Binnen de basiszorg spelen de ouders een belangrijke rol door het opvolgen van hun kind bij de schoolse activiteiten: interesse tonen, motiveren en begeleiden in hun groeiproces.

Hoe specifiek de ondersteuning die een kind nodig heeft, hoe specifiek ook de begeleidingsrol van de ouders wordt. In overleg komt ook specifieke begeleiding bij de ouders terecht. De draagkracht en de ondersteuningsmogelijkheden van de ouders zijn belangrijke factoren die meegenomen worden in de trajectbepaling.

Als hulp van externen nodig blijkt ondersteunt de school, of bij uitbreiding het CLB, de ouders in het nemen van de nodige stappen. We blijven als school, mits toestemming van de ouders, contact houden met de externe hulpverleners.

De leerkracht

Met de klasleerkracht bedoelen we iedereen die met de kinderen werkt. Dus ook de collega's uit andere klassen, leermeesters en ondersteunende leerkrachten.

De leerkracht zorgt voor kwaliteitsvol onderwijs waarvan preventieve basiszorg een onderdeel is. Geïntegreerde zorg vereist een grote betrokkenheid van de leerkracht. De zorg moet immers onderdeel worden van de didactische en pedagogische aanpak.

De rol van de leerkracht staat centraal en is te omschrijven als eerstelijnsverantwoordelijke. De leerkracht bezit de meest directe informatie waardoor de onderwijsbehoeften van kinderen snel en efficiënt gedetecteerd kunnen worden.

De leerkracht is eerste aanspreekpunt voor kinderen en ouders. Tegelijkertijd heeft de leerkracht een signaalfunctie naar andere de actoren toe (ouders, zorgcoördinator, directie,..).

De zorgcoördinator

De zorgcoördinator ondersteunt de preventieve basiszorg door samen met de leerkrachten te bouwen aan kwaliteitsvol onderwijs. Door de betrokkenheid en ondersteuning verhoogt de zorgcoördinator mede de handelingsbekwaamheid en de draagkracht van het schoolteam.

Directe betrokkenheid bij de klaswerking, ook zelf met de kinderen werken en voor een stuk begeleiden, versterkt de beeldvorming en het bepalen van de ondersteuningsbehoeften. Op die manier kunnen leerkracht en zorgcoördinator beiden met kennis van zaken in overleg gaan en samen zoeken naar de gewenste ondersteuning voor het kind.

Coördinatie van oudergesprekken, teamoverleg, overleg met CLB en andere externe actoren behoren tot het takenpakket van de zorgcoördinator.

De zorgcoördinator betreft de directie bij de belangrijkste zorgdossiers.

Zorgteam.

De zorgcoördinatoren nemen deel aan het wekelijks intern zorgoverleg binnen het zorgteam (directie en zorgcoördinatoren uit de verschillende niveaus). Hierop worden algemene schoolse zaken rond zorg behandeld. Op dit overleg is ook plaats om casussen uit de school te bespreken met elkaar. Op die manier kunnen we elkaar inspireren, besluiten vormen en samen op zoek gaan naar de beste ondersteuning en aanpak.

De directie

De directie volgt zorgdossiers mee op door informele en formele besprekingen met leerkrachten, ouders en zorgcoördinatoren (teamoverleg/ zorgteam). Hij adviseert en overlegt met interne en externe actoren en bewaakt draagkracht, planlast en ondersteuning met betrekking tot zorg.

Alle besprekingen met interne of externe actoren kunnen door de directie mee opgevolgd worden.

3.2.7 Externe partners die onze zorgwerking ondersteunen

Centrum voor leerlingenbegeleiding (CLB)

Vrij CLB Voor- en Noorderkempen
Vestiging Essen, Nieuwstraat 67, 2910 Essen, 03 337 28 28

Het CLB focust zich op vraaggestuurde werking, het verzekerd aanbod, de preventieve gezondheidszorg, de leerplichtopvolging. Bij deze worden beginselen van gelijke kansen en de integrale jeugdhulp steeds in acht genomen.

Het CLB werkt multidisciplinair en neemt de regie bij zorgfase 2.

De school overlegt informatief met het CLB rond bepaalde zorgvragen. De ouders moeten hun expliciete goedkeuring geven voor een specifieke begeleiding door het CLB.

De school stuurt en evalueert de werking met het CLB via een jaarlijkse afsprakennota.

De school neemt ook deel aan werkgroepen binnen CLB. Deze worden netoverschrijdend georganiseerd rond zorg (Denkcel zorg) en de aansluiting bij het secundair onderwijs (Baso-overleg).

Pedagogisch begeleidingsdienst (PBD)

OVSG, koepel van Scholen uit gemeentelijk en stedelijk onderwijs Pedagogisch begeleider en gespecialiseerde zorgmedewerkers.

Deze dienst kan voor school- of leerkrachtondersteuning geraadpleegd worden. Specifieke casussen kunnen worden opgenomen.

Leersteuncentrum GO!Antwerpen

Ondersteuning vanuit het buitengewoon onderwijs voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften die les volgen in het gewone onderwijs.

Hun teams gaan samen met de school aan de slag om de leerling, de leerkrachten en de schoolteams te ondersteunen op het pad naar inclusie.

Aanvragen met betrekking tot bepaalde kinderen gebeuren altijd in overleg met en met goedkeuring van het CLB.

Brugfigurenproject

i.s.m. Rode kruis.

Vrijwilligers werken op vraag van de school met kinderen, individueel of in groepjes. De coördinatie en invulling hiervan gebeurt door de zorgcoördinator.

Scholengemeenschap Grens

Binnen de scholengemeenschap is overleg mogelijk rond alle onderwijsgebonden thema's. Meer specifiek kunnen zorgcoördinatoren samen komen rond zelfgekozen thema's of thema's die door het directeurenoverleg naar voren geschoven worden.

Anderen

Om de ondersteuning zo gericht mogelijk uit te voeren houdt de school contacten met diverse externe organisaties, hulpverleners, therapeuten,... die rechtsreeks of onrechtsreeks werken aan de ontwikkeling van onze kinderen.

3.2.8 Reflectie op de leerlingenbegeleiding

Wekelijks bespreking binnen het zorgteam: evaluatie van zorgdossiers, klaswerking, nemen van eventuele initiatieven,...

Vast item op de personeelsvergadering: "kinderen ter bespreking van het gehele team". Jaarlijkse bespreking van de afsprakennota met het CLB.

Bij informele en formele zorggesprekken is een permanente reflectie op de geboden ondersteuning.

3.2.9 Professionalisering

Leerkrachten moeten in staat zijn ons beleid te realiseren. We ondersteunen ze daarbij met het

professionaliseringsbeleid van de school.